

Ludwig Polzer-Hoditz

Sudbinske slike iz vremena mog duhovnog školovanja

Trinaest scenskih slika iz nasljeđa

SADRŽAJ

Posveta	3
I Slika 1.	6
II Slika 2.	11
III Slika 3.	15
IV Slika 4.	21
V Slika 5.	26
VI Slika 6.	29
VII Slika 7.	34
VIII Slika 8.	39
Preobražaj	45
IX Slika 9.	52
X Slika 10.	57
XI Slika 11.	63
XII Slika 12.	67
XIII Slika 13.	69
Sonet - Paul Michaelis	71
Mom prijatelju Paulu Michaelisu	72
O drami 'Ljeto 17.' Paula Michaelisa	74
Komentari	76

Posveta

Ova knjiga je predviđena kao knjiga za goste u Tannbachu. - Napustili smo bivši dvorac Polzerovih u Peggau u Steinermarku, u jesen 1905. Prodali smo ga grofu Ernstu Harrachu i preselili se u Pressburg.

Godine 1906. kupili smo malo poljoprivredno imanje Tannbach u Gornjoj Austriji.

Ali gosti su poslije Prvog svjetskog rata bili sve rjeđi, pa smo staru knjigu za goste, koja je bila u Peggau, nastavili koristiti i u Tannbachu.

Već nakon par godina prestalo je upisivanje u staru knjigu. To je postalo nevažno. Rad i brige su je uspavale.

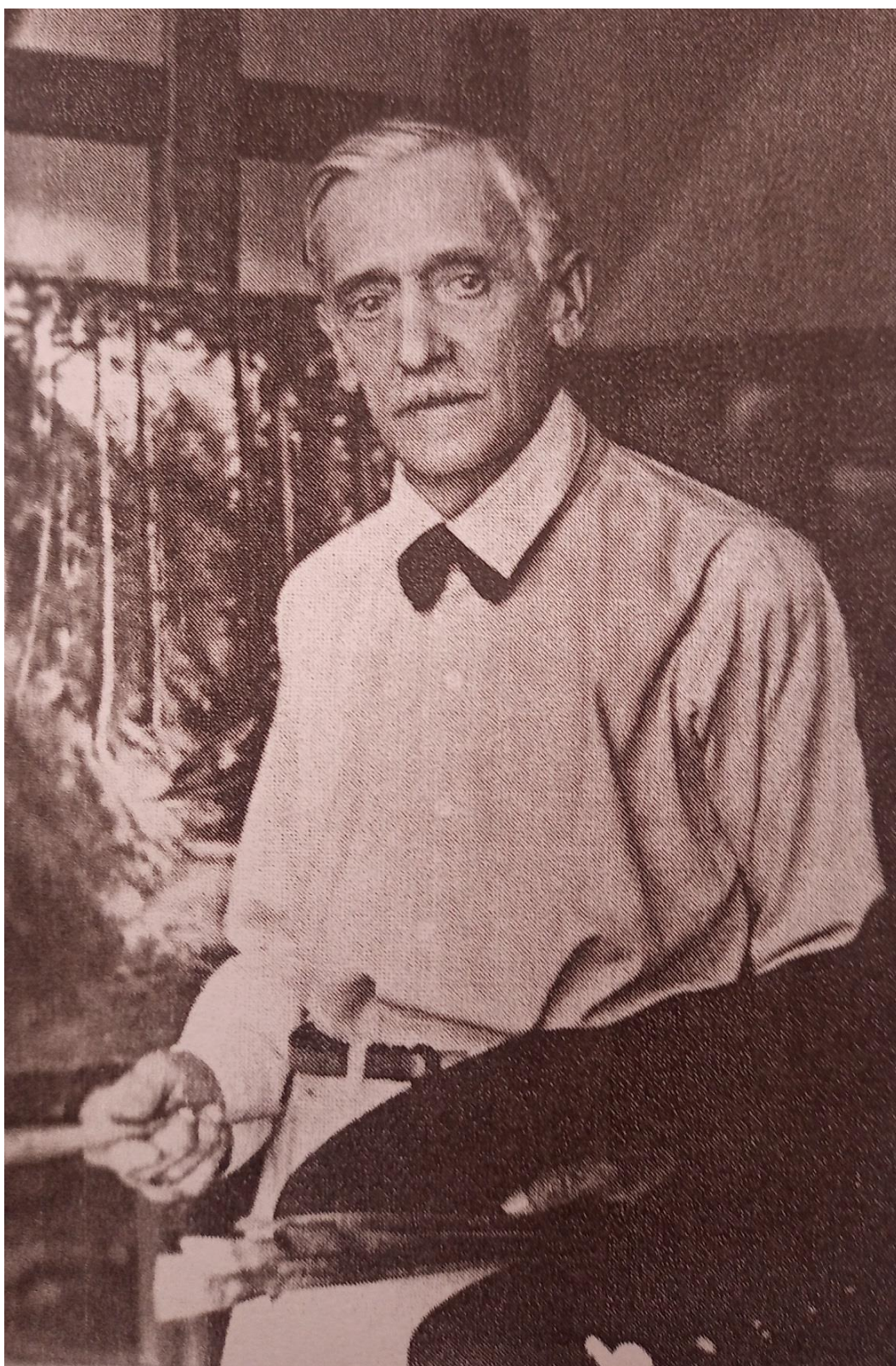
Stoga ovu knjigu kao suvenir iz nekad lijepih vremena u Tannbachu želim upotrijebiti za drugo.

Dolazim sam otkako se draga Berta razboljela u ožujku 1940, samo kao gost na par dana u Tannbach. Berta otkako se razboljela više nije vidjela njoj tako drago mjesto. -

Ludwig Graf Polzer-Hoditz
Baden bei Wien
Braitnerstr. 6
rujan 1943.

Rudolf Steiner, 1917

Arthur Polzer, oko 1940.

Slika 1.**srpanj 1917.***On, duhovni Učitelj dr. Rudolf Steiner.**Dnevni boravak apartmana dr. Rudolfa Steinera.**Berlin, Motzstrasse 17, vrtna kućica.*

ON: Drago mi je da ste odgovorili na moj poziv,
i to tako brzo!

Teško da ćete znati o čemu se radi.

Mislio sam, međutim, da bi bilo moguće,
uz pomoć vas i vašeg brata,
pristupiti austrijskom caru,
i pripremiti mir.

Pričali ste mi o prijateljstvu vašeg brata s carem,
o njegovom visokom položaju kod njega,
i o povjerenju koje uživa kod cara.

Grof Otto Lerchenfeld konačno me zamolio za savjet,
o tome kako bi se mogao postići mir,
koji bi se mogao zaključiti dostojanstveno.

Grof Lerchenfeld kao carski vijećnik,
može učiniti mnogo i poduprijeti.

JA: Sudbina, bila mi je naklonjena,
da dobijem dozvolu za putovanje.

Gornjoaustrijski guverner grof Meran,
moj je dobar prijatelj od mladosti.

Tako sam se mogao držati termina
koji mi je dan za dolazak u Berlin.

Mislio sam da je to nešto važno za čovječanstvo
koje je iscrpljeno dugim ratom.

Često ste mi govorili o ovom ratu,
koji zapravo više i nije rat.

Koji se pokazao kao tragična katastrofa
zbrkanog mišljenja, zbrkanog pogleda na svijet.
Potrebno je, rekli ste,
spojiti uvid u svjetska zbivanja sa stvarnim idejama,
kako bi se postigao istinski mir.

ON: Grof Lerchenfeld uputio je pozive
njemačkim veleposlanicima u Americi i Engleskoj
koji su tamo bili akreditirani prije rata.
Pozvani su i drugi.
Ipak, svi su se ispričali.
Koliko su današnjim ljudima
strane sudbine ljudi i naroda.
Razumijevanje je stoga teško.
Čovjek ne čuje kada drugi govore.
To pokazuje koliko su duhovni učenici samostalni.
A oblikovanje budućnosti ostaje samo na njihovim ramenima.
Idućih nekoliko dana provest ćemo zajedno.
Želim govoriti i predati vam memorandum
namijenjen vašem bratu i caru. -

Nakon nekoliko dana:

ON: Znam da ste me razumjeli,
da ovaj memorandum caru,
nije program, već puka klica,
koja skriva održivi novi ljudski poredak.
Volja se mora s ljubavlju razvijati,
ako se želi sačuvati ljudsko dostojanstvo,
protiv vlasti koja joj prijete
i sa sobom bi donijela tiraniju.
U tom sam smislu sinoć napisao i smjernice,

koje bi mogle poslužiti vašem bratu,
 ako bi kao ministar vanjskih poslova
 govorio pred svijetom pri sklapanju Brest-Litovkog mira
 u korist ovakvog poretka.
 Istok bi to razumio,
 Zapad bi se tada morao pokoriti snazi mišljenja,
 a nikada oružju.
 Vlast Rima, koja još uvijek baca svoju sjenu na Europu,
 nestala bi poput magle pred Suncem.
 I obistinile bi se Bismarckove riječi:
 'Kad austrijski car uzjaše konja, svi njegovi narodi će ga slijediti'.

JA: Stavljate puno toga u moje ruke.

Iskreno ću dati sve od sebe,
 u ime bratske ljubavi,
 koja nas je uvijek povezivala.
 Znam, to je pokušaj, pitanje sudbine,
 hoće li Mihaelov poziv stići do Habsburga.
 Može li se probiti u dvorsku-rimsku sredinu.

ON: Samo budite mirni:

mora se moći svjedočiti,
 kako narodi nestaju.
 Ako ovaj pokušaj ne uspije,
 slijedit će katastrofa za katastrofom,
 ali neuspjeh nikada nije presudan
 za istinitost duhovnih impulsa.
 Sretan put.
 Naše misli bit će s vama.

Listopad 1917.

ON: Sudbina je rekla svoje.

Oklijevanje je bilo kobno.

Da je srce bilo malo hrabrije,

uspjelo bi.

Car je to pokušao.

Morao je naići na otpor.

Struja sudbine odabrala je drugačije korito.

Sada se obraćamo javnosti

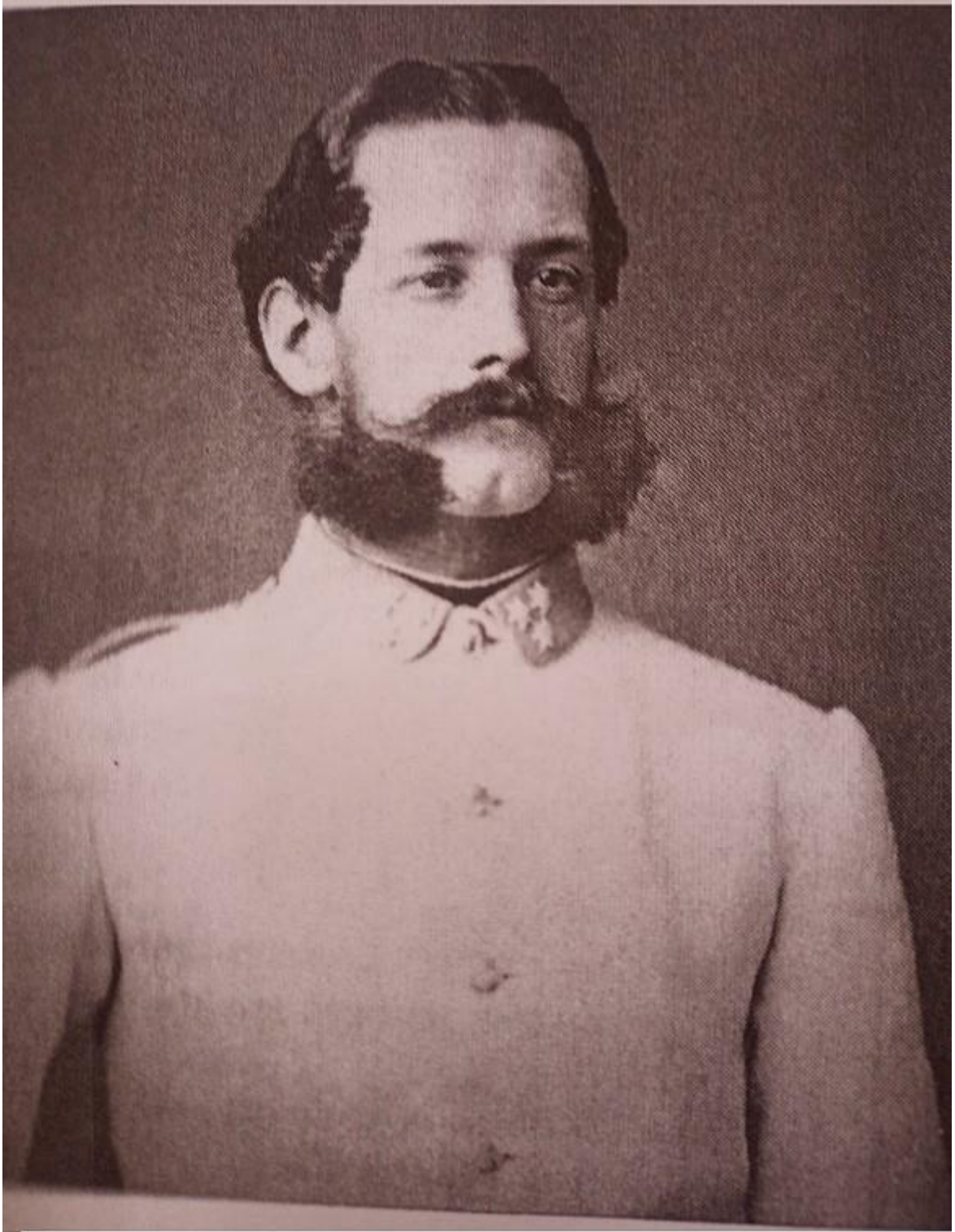
i iskušavamo njihova srca.

Nastavit ćete nam pomagati.

JA: Uostalom, zadatak je samo prebačen.

Sigurno će se preobraziti još puno puta.

Ostat ću mu vjeran do groba.

Julius Ritter von Polzer (Otac)

Slika 2.**rujan 1924.***Atelje učitelja čovječanstva**u Goetheanumu u Dornachu.*

ON: Čuo sam da želite otputovati.
Što vas to navodi,
da nas za vrijeme ove skupštine ostavite?

JA: Brat me zove,
na samrtnu postelju moje majke.
Tako da ću poslušati poziv,
iako mi ovaj rastanak teško pada.
Tako sam zahvalan,
što još uvijek mogu razgovarati s vama.

ON: Da, ova skupština postavlja mnoge zahtjeve,
a ipak mi je drago,
što i dalje razgovaram s vama.
Želim ti reći nešto o tvom ocu,
što mi se čini važnim.
Sada su ozbiljna vremena,
i tek predstoje teška vremena.
Stoga, nemojmo ništa odgađati.
U duhu je preda mnom stajala slika:
tvoj otac na ploči crta
geometrijsko-kozmičke figure
na umjetnički, znakovit način.
Ali onda je uzeo spužvu,
izbrisao ono što je nacrtao,

i rekao naglasivši:
sada za to nije vrijeme.
I iznad toga je napisao,
da crkva ne poznaje napredak.
Da, prijatelju, to je već relevantno
za blisku budućnost.
Ljudi spavaju ne sluteći,
a teška sudbina je tako blizu.

JA: Tako sam vam zahvalan,
što ste me naučili,
da vidim što je u pozadini događaja.
Koji se izvana čine tako groznim.
Nastojat ću pažljivo,
naučeno mišljenjem proširiti,
držati korak s razvojem.
Pokušat ću naći ispravan pristup,
koji sadašnjica zahtijeva za djelovanje.
To nam uvijek iznova pomaže,
da shvatimo volju svijeta.

ON: Da, neka ti pažnja uvijek ostane budna,
tako ćeš uvijek dobivati pomoć,
od duhovnih bića koja služe budućnosti.
U duhu vidim vašeg oca,
kada je prije devet stoljeća
bio povezan s učiteljima u Chartres-u,
od kojih je primio duhovne poticaje,
kojima nam pomaže,
kao što sam vam jednom rekao u Münchenu,
ubrzo nakon njegove smrti.
O tvojoj sudbini

nisam ti htio reći ništa osobno,
jer mi se jednom učinilo,
da se plašiš takve spoznaje,
da potpuno slobodno svoju sudbinu živiš.

JA: Ono što sam tada rekao,
nisam u tom smislu mislio.
Bio je to sram, koji me obuzeo.

ON: Kada za to dođe vrijeme,
načit ćete puno više.
Osobnosti će ući u vaš život,
zatim će duhovni svijet
dati pravo vodstvo.
Nećete biti zaboravljeni.
Nadam se, da ćemo se uskoro ponovno vidjeti ovdje.
Sretan put.

Berta Polzer, 1937

Slika 3.**bez datuma.**

Berta i ja odmaramo se u šumi,
blizu malog karpatskog grada Modern.

JA: Novogodišnja zvona zazvonila su
u pozdrav nebu
na prijelazu stoljeća!
Dok sam ulazio u grad
kroz koji se probija Dunav,
zvonila su ta zvona kao obećanje.
Predosjećaj se pojavio u mojoj duši:
sudbina će promijeniti moj život
na ozbiljan, lijep način.
Na Novu godinu
prvi put smo se sreli
u starom krugu prijatelja.
Dojam, koji si na mene ostavila,
govorio mi je da si pobožna i iskrena.
I taj je dojam također potrajao.
Putevi su nam se ukrstili.
Nije bila burna, naša ljubav,
ipak, bila je lijepa i prijateljska i ozbiljna.
Svi koji su bili oko nas
bili su sretni što smo se tako lijepo našli.
Mnogo je godina potom prošlo,
u sreći i dobrom raspoloženju.
Dva dječaka rasla su poput cvijeća,
okružena ljubavlju.
Imali smo prijatelje,
svi su bili uz nas s ljubavlju.

Tako smo bezbrižno živjeli na selu.
Osvrćem se na to vrijeme sa zahvalnošću.
Tvoje biće, tako povezano s prirodom,
bilo je moj vodič kroz prirodu.
Ljubav,
koju sam tako povezoao sa životinjama i biljkama,
uljepšala je moj boravak na selu.
A k tome tvoj umjetnički osjećaj za istinsku umjetnost,
prema svim zemaljskim djelima.

Berta: A ti si bio moj vodič
do velikog Učitelja,
kojeg smo zajedno vjerno slijedili.
Pobožnost je morala pronaći znanje.
Život nam je iznova darovan.

JA: Tek tada sam shvatio
zvuk zvona na prijelazu stoljeća,
njegovo značenje, njegov smisao,
smisao koji mi je tada u iščekivanju dat.
I postajalo je sve jasnije,
kako nas je sudbina
koju smo željeli, sigurno i nužno
vodila jedno drugome.

Berta: Tvoj mi je otac također bio blizak,
iako sam ga rijetko viđala.
S njim sam uvijek mogla
razgovarati i o vjerskim stvarima,
iako je bistrina njegove misli
cijela bila posvećena znanosti.
Ali on ju je pokušao dublje zahvatiti.

To ga je dovelo do njezinog duhovnog porijekla.
Razgovarali smo o Očenašu,
a obojici Isus dječaka
njegova ozbiljna pitanja često su bila upućena.

JA: To sam naučio od tebe
prije mnogo godina.
Uvijek si bila tako šutljiva
kad su u pitanju svetinje.
Često također nisam mogao pojmiti,
kad si gorko plakala.
Tako je dubok i čedan bio život tvoje duše.
Tako mi često dolaze sjećanja,
kad smo jednom u zgradi opere
čuli Lisztovu legendu o svetoj Elizabeti.
Tako si gorko plakala
na sliku Elizabete,
koja se oprašta od svoje djece
kad je morala napustiti dvorac.

Berta: Kao sjećanje na proživljeno iskustvo,
kao da me predosjećaj budućnosti
obuzeo ovim slikama
u vrijeme čiste vanjske sreće,
kad još nitko nije slutio tešku budućnost.
Ovaj život mi je teret
od djetinjstva,
i da me sudbina
nije dovela do duhovnog vođe,
unatoč vanjskoj sreći
ja bih i dalje osjećala teret u svom životu.

JA: Mišljenju o budućnosti
naučio me glasnik Mihaela.
Zato se moram zapitati:
hoće li zvuk zvona s prijelaza stoljeća
opet imati značenje za nas?

Berta: Nikada niste izgubili to povjerenje,
da će nas prijelaz stoljeća
ponovno ujediniti s NJIM,
da nastavimo borbu našim radom,
koja je prekinuta samo,
jer se demoni, ispunjeni strahom,
sada tome suprotstavljaju.
Međutim svijetlo duha,
će nadživjeti tamu svijeta
i prosvijetlili ljude na putu do Mihaela.

JA: Središte Europe bit će radionica,
gdje će pravi Nijemci i Slaveni zajedno
naći jedinstvo u radu.
Tada će sjena Rima
i zapadni izraz
kroz znanost duha
izgubiti učinkovitost.
Više neće vladati.

Berta: Na ovaj sadašnji život
osvrnuti se svjesno
bit će moguće u bliskoj budućnosti,
zvučati će harmonije zvijezda,
pretrpljena bol pretvorit će se u mudrost.

JA: Ostanimo povezani zauvijek.

Vrata smrti neće nas razdijeliti.

Mi ćemo kroz ta vrata nositi svoju volju.

Car Hadrian (76-138)

Slika 4.**godina 1928.***Pogled na dvorac u Gornjoj Austriji.**Berta i ja razgovaramo na rubu šume.*

JA: Prošle su godine, otkako nas je napustio
veliki učitelj i navjestitelj Mihaela.
Bili smo tako srdačno povezani s njim.
I sinovi su nam bili kao njegovi.
Znam da nas je uvijek volio vidjeti.
Moralo smo ostaviti više od jednog starog prijatelja,
preko njega
približio nam se novi krug ljudi
s kojima smo se osjećali povezani na novi način.
I razumjeli smo ovaj govor sudbine.
Njeno značenje i također milost.

Berta: Kako sam bila sretna tih dana,
kada nas je posjetio ovdje na našem imanju,
i održao ceremoniju
u znaku Ružina križa.
Pred sobom imam i nezaboravnu sliku,
kako stoji kraj izvora,
ispituje vodu i odgovara
na naša pitanja o radiju.
Sveta ozbiljnost
koja se pojavila na njegovom licu,
prodrla je duboko u moje srce.

JA: Rat još nije bio gotov,

a svi su znakovi upućivali na to,
kao da želi još dugo bjesniti.
Ivanovoj građevini
zaprijetila je invazija Francuza.
Bio sam odlučan ostati u Dornachu
i čuvati zgradu u tom slučaju,
i razgovarao sam s njim o tome.
Vjerovao je da to ipak nije moguće.
Još uvijek me teško opterećivao
neuspjeh ljeta 17.

Berta: Dok je ulazio u malu prostoriju,
koja je bila uređena za predavanje i ceremoniju,
ogledao se oko sebe na način koji mi se činio značajnim,
kao da se nešto važno dogodilo
u davna vremena
u ovim podrumskim prostorima.
Ali on je šutio....
A zaboravili smo pitati.

JA: U meni budiš misli,
koje me podsjećaju kako i ja nisam imao pitanje,
kad sam trebao pitati.
Posjetio sam ga kad je bio bolestan,
u njegovom ateljeu, koji se nalazio uz stolariju,
malo prije nego što je preminuo.
Tada je rekao: 'Nisi htio ništa znati'.
Mogao sam samo odgovoriti,
da nisam tako mislio.
I samo me stid obuzeo.
Ali sada mi se čini da on razgovara sa mnom
nakon smrti.

Ljudi će mi presijecati put u životu.
On će i dalje voditi moju sudbinu,
da ispravi moj propust.
Želim ti ispričati jedno iskustvo,
koje sam nedavno doživio.
Nedugo prije buđenja pojavila mi se slika:
vidio sam sebe kako sjedim na visokoj stolici,
pognut u brizi za carstvo.
Dvojica su još bila sa mnom,
a možda i drugi,
koje nisam vidio.
Sve sam vidio kao u magli.
Činilo se da je konferencija.
Ljudi su me pozdravili na rimski način.
Radilo se o budućnosti carstva.
Ali onda sam čuo, napola probuđen,
gromoglasni glas kako doziva: 'Hadriane!'
Nikad prije nisam čuo takav glas.
Nisam znao ništa o Hadrijanu do sada.
Ubrzo nakon toga uzeo sam knjigu
od Gregoroviusa, koji je pisao o Hadrijanu,
i u njoj sam našao opisanu sliku,
sličnu onoj koju sam vidio i osjetio u snu: 'Briga o carstvu'.

Berta: Obnavlja se u ovom snu
tvoja briga iz ljeta 17. godine.
Briga za carstvo stoga
igra važnu ulogu u tvom životu.
Uostalom rekao si mi,
da je veliki glasnik nekoć,
kada su te mučile brige,
rekao riječi:

'Mora se svjedočiti i gledati kako nestaju narodi'.
Pomislím i na naša dva sina,
kada čujem za ta dva čovjeka.
Oni su možda bili Marko Aurelije
i Antonius, koji se zvao Pius.
Predao im je carstvo.
Zatim su uslijedila najljepša vremena Rima,
međutim, bilo je to kratkog trajanja.

JA: I pitao sam se dalje,
gdje je grčki dječak,
gdje je Antinoj?

Sophie Lerchenfeld

Slika 5.**godine 1929.**

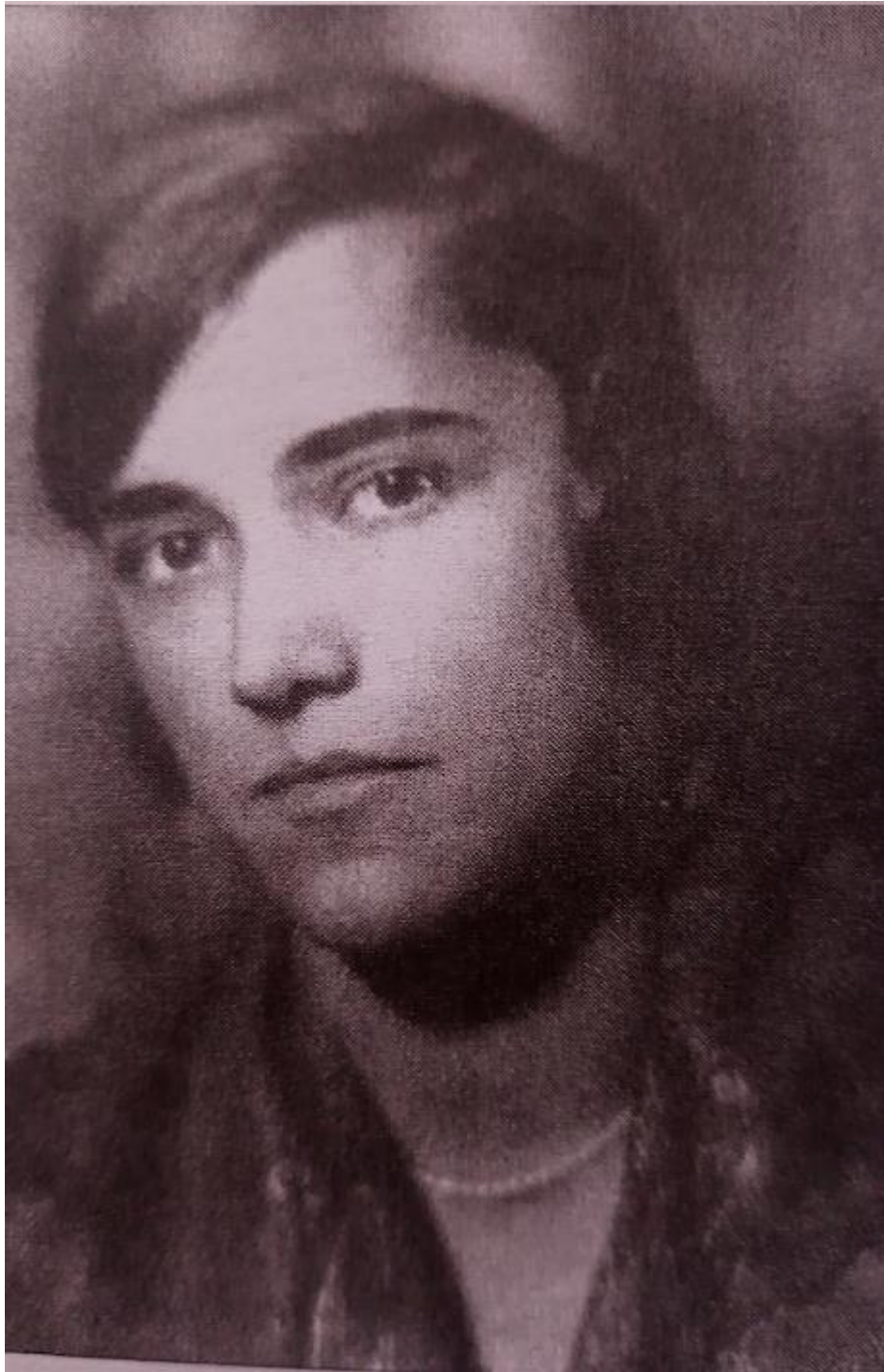
*U parku nekadašnje Kalemegdanske tvrđave
u Beogradu. Sunce zalazi.*

JA: Bila si moj vjerni vodič dugi niz godina.
Hrabro si savladala poteškoće,
proizašle iz situacije,
u koju smo stavljeni rođenjem.
Neobično je bilo naše zajedništvo
za ono vrijeme.
Ali sve je ispalo tako lijepo i važno,
u skladu sa zadatkom,
koji sam si zadao:
staviti svoje male snage
u službu znanosti duha.
Brao sam ruže,
Koje su bile na putu sudbine,
I one su mi pomogle u mojim postupcima.
Znala si to i ostala uz mene.
Pa sam se morao umiješati u planove,
koje je tvoj otac smatrao prikladnima
za tvoju sudbinu.
Dobro sam razumio bol koju je time pretrpio
i njegovo nezadovoljstvo,
nikad mu to nisam uzeo za zlo.
Upoznali smo toliko prijatelja,
toliko regija zajedno.
Kako je bogato bilo, vrijeme, koje nas je spajalo.
Kad sam te doveo ovamo u Beograd,
Trebala si ovdje podučavati euritmiju.

Sa Kalemegdana smo gledali zalazak Sunca,
Dunav i Sava svoje vode spajaju.
Čuda i veličanstvenost prirode,
duboko su dirnuli naša srca.
Također i slavenske duše naših brojnih prijatelja.
Međutim, sumnjao sam da je naš rastanak blizu.

Sophie: Godine našeg životnog puta,
za mene su bile bogato iskustvo učenja,
I na njih se osvrćem sa zahvalnošću.
I Berta je uvijek bila ljubazna prema meni,
Znala je da na putu nisi sam,
I sama je poslom bila vezana za mjesto,
Potpuno posvećena aktivnostima na imanju.
Također se volim sjetiti tvoje divne majke,
koja je voljela sve, koji su ti bili blizu.
Ali za mene je najveća stvar,
bila to što je veliki učitelj, kojeg smo slijedili,
pristao na sudbinu koja nas je spojila.

JA: Teška srca
odlazim odavde,
odluku moram prepustiti samo tebi
i želim s pouzdanjem shvatiti
nužnost sudbine.

Theodora Zeißig

Slika 6.**travanj 1931.**

Budimpešta, crkva Matije na ribarskom bedemu. Sa mnom iz crkve izlaze otac i kći. Lijepo proljetno vrijeme, Uskrsna nedjelja.

JA: Bilo je posebno dobro,
 što smo se zatekli,
 došli na ovu misu.
 Posjet prekrasnom gradu na Dunavu,
 bez posebnog programa je,
 čini mi se,
 sudbonosan.
 U posljednje vrijeme
 bavim se poviješću o Matiji Hunyadi,
 zvanom Korvin,
 značajnom čovjeku svog vremena.

Otac: Zahvalan sam, što ste postali naš vodič,
 i pokazali nam ovaj grad.
 Vrijeme praznika, lijepo proljetno vrijeme,
 tome dobro odgovara radost ovih dana.
 Osjećamo i koliko su vam bliski mađarski narod i grad,
 koliko se osjećate povezani
 s ovom zemljom.

Theodora: Rijetko kad sam bila očarana
 kao danas u ovoj crkvi.
 Nešto mi se obraćalo,
 što nikad prije nisam doživjela.
 Nikada neću zaboraviti
 uspomenu na ove trenutke.

Nikada prije me misa Beethovena
nije osvojila takvom snagom.
Odakle ta snaga,
koju sam osjećala?

JA: Matijaš Hunyadi bio je velika duša.
Dugo je prebivao i u Beču,
a Friedrich nije mogao u njegov grad.
Majstor Ružičastog križa,
bio je uz Matijaša kad je umirao,
kaže tajna predaja.
Skupio je toliko knjiga,
da je njegova knjižnica bila svjetski poznata.
Mnoge od tih knjiga su izgubljene.
Bile su opasne za rimsku moć.
Kći Podebradskog bila je njegova prva žena.
U narodu se priča, da ga je druga otrovala.
Ova žena iz Napulja bila je u službi Rima.

Otac: Dobro ste upućeni u povijest.
Posjetiti mjesta, koja volite,
s vama je posebno lijepo.

JA: Preplavljuju me i sjećanja
iz vlastite mladosti,
kada sad kročim u ovu zemlju,
kada sam ostario.
Jezik sam već dijelom zaboravio,
samo sam ga malo govorio,
dok sam služio kod husara.
Međutim, njegov zvuk i romske pjesme,
zarobili su moju dušu na poseban način.

Kao da su istog porijekla.

Otac: Mislio sam

da si više vezan za slavenstvo,
ali sad vidim,
koliko si blizak s Mađarima.

JA: I jedno i drugo je za mene Istok.

Zadaća Austrije bila je,
da oboje ispravno shvati.
Crkva to nije htjela,
bilo bi opasno za Rimsko carstvo.
Ona je kontrolirala mišljenje i obrazovanje tako,
da je paralizirala duhovno razumijevanje.
Tada je snaga duha bila nedovoljna,
za rješavanje postavljenog zadatka.
Ovom Ugarskom zemljom,
koja je sa Slavenima dugo bila pod turskim jarmom,
teče posebna struja sudbine.
I ta struja sudbine povezana je s imenom Stjepan;
što prevedeno znači Okrunjeni.
Ova struja dolazi od prvih mučenika.
Srpski slavenski narod imao je mudre kraljeve,
koji su već nosili ovo ime.
U tom nizu stajao je i veliki ugarski kralj,
ali se od prvih razlikovao
po svom poimanju kršćanstva.
Oni (Slaveni) su bili nosioci te duhovne struje,
koja je struja budućnosti.
Sveti Vid Zaratustrinom mudrošću,
predviđa svećeničko kraljevstvo.
Ta struja vodi sve do Praga:

Václav - Přemysl:
Okrunjeni - budući mislilac -
je u biti isto što i
Stjepan - Prométheus.
On [Vaclav] pokopan je u crkvi sv. Vida.
Viziju drevnih slavenskih misterija
pokriva glas došljaka
u legendi o Libuši.
Tako su usko povezani Mađari
s ovom kraljevskom strujom budućnosti,
koja je nužno morala
probiti svoj put na sjever
kroz ugarske zemlje.
Turska kuga tada je bila kušnja.

Otac: Ovo uskrsno putovanje
donosi nam ne samo poznavanje zemlje i naroda,
nego i razumijevanje dubokih veza,
o kojima vanjska povijest
nikada ne donosi vijesti.
Time postaje vanjska basna.

Ludwig Polzer-Hoditz na prijelazu stoljeća

Slika 7.**ljetno 1931.**

Veli Lošinj - soba u osamljenom pansionu. Uska uličica s vrtovima dalmatinskog tipa. Prethodni, plus majka. Tek sam odložio bilježnicu iz koje sam čitao.

Theodora: To što smo se sreli na ovom mjestu,
zaokružuje naše proljetno putovanje
u mađarski grad.

Jug i raspoloženje istoka
nalaze se na oba mjesta.

Mom biću su veoma bliski.

Mađari, Slaveni, Turci,
sudbina ih spojila.

Čovjek to može osjetiti
ako živi pod ovim Suncem.

JA: Na ovo putovanje na jug
ponio sam sa sobom *Povijest Palackog*,
i čitao sam o bitkama,
koje je Korvin vodio s Podebarskim,
kako ih je vodio i zahtijevao Rim.
Korvina, Podebradskog, i Eneja Silvija,
kao papu Pija II,
spojila je tragična sudbina.
Godina tisuću četiristo pedeset osma [1458],
bila je od velike važnosti za svu trojicu.
Korvin i Podebradski
okrunjeni su za kraljeve,
Eneja Silvije je iste godine
stupio na Petrovo prijestolje.

Majka: To je jasan znak sudbine,
jer je ta godina značajna,
kao godina Christiana Rosenkreutza.

Otac: Sudbina i duh uvijek su u igri,
kada se sretnemo.
Uostalom, tako nas povezuje
taj veliki vjesnik.
Volio je i našu kćer.
Došao je kod nas i vidio ju je
nekoliko sati nakon što je došla,
na ovaj svijet.

Theodora: Kako su lijepe bile moje godine u školi,
koju je on osnovao i vodio.
Ostala sam blisko povezana
s učiteljima i učenicima.

JA: Velika razlika u godinama
malo znači, kad sudbina govori.
Uostalom,
svi mi koje je doveo do znanosti o duhu,
bili stari ili mladi,
duboko smo povezani,
a tako će biti i iza praga smrti.
Još ćemo puno naučiti,
kao što je bilo i u prošlim životima.

*Obitelj je otišla, ja ostajem sam u svojoj sobi i ponovno počinjem
čitati 'Povijest' Palackog. - Lagano drijemam.*

Glas: Pogledaj samo sliku na zidu,
puno će ti reći.

JA: Što je to bilo?
Živim ovdje već nekoliko dana,
i nisam primijetio sliku
na ovom zidu.
Ovaj kut je tako mračan.

*Prilazim maloj slici, skidam je sa zida i prilazim prozoru, čitajući
mađarsku rečenicu koja stoji ispod reprodukcije. Zatim stojim tamo,
ganut i zamišljen.*

JA (čitam): Hunyadi Mátyásnak Prágában 1458 híriil adják, hogy magyar
királlyá megválasztották. -

JA: Sudbina je jasno rekla,
kako to da shvatim?
Kako se moji prijatelji
uklapaju u ovu sudbinu?
Toliko soba je prazno
u ovoj kući.
Samo ova je nastanjena.
Prijatelji su je uzeli za mene,
kada sam došao iz Splita,
i ovdje bio s njima.
Vođenje do ovog mjesta,
do ove sobe
osjećaj, došlo je od njega.
To nije bila slučajnost.
Sada se pitam,
u kakvom smo odnosu bili

u ono prošlo vrijeme?
Sada se od mene traži,
povećati pozornost
na ono, što će uslijediti.
Ali želim reći svojim prijateljima,
odani su mi.
Neće govoriti,
gdje se traži tišina.

ispod: Maña Brabinek

Slika 8.**26. listopada 1932.**

Kapela Václava-Přemysla u crkvi sv. Vita u Hradčany u Pragu. Ulazim zajedno s Maňom.

JA: Okupili smo se u ozbiljno vrijeme,
 sudbina je tako htjela,
 u službi onih naroda,
 koje stoljećima
 sukobljava vladajuća moć
 mračnih sila.
 Na svetom mjestu sada smo ovdje,
 posvećeni nasljednici velikih duhovnih predaka,
 koji težimo kraljevstvu duha.
 Václav je pao od ruke bratoubojice,
 kao što je nekoć Rem pao od Romulove ruke,
 tako je Václav pao od ruke Boleslava.
 Ona još uvijek djeluje, pleme vučice
 i zahtijeva žrtvu na prekretnici vremena,
 od koje će se uzdići duhovno carstvo budućnosti.
 Kad te je tvoj otac doveo,
 da me vidiš u Mihaellovoj školi,
 mogao sam u tvojim očima
 pročitati vjernost duhu,
 koja jamči
 čisto mišljenje i sigurnost volje.
 A ono što je uslijedilo,
 pokazalo mi je duhovni put,
 kojim želimo zajedno ići.
 Neka se ovdje svečano prihvati zadatak,
 koji će služiti budućnosti,

stvoriti sklad tamo,
gdje rimske snage žele samo borbu.

Maña: Oh, kako sam ti zahvalna,
što sam mogla naučiti,
kako služiti Mihaelu
a preko njega i ovom slavenskom narodu,
da nauči spoznati sebe,
jer samo samospoznaja
može dovesti do spoznaje svijeta.
Osjećam da me vodi veliki učitelj,
kojeg ste slijedili toliko godina,
o kojem mi je moj otac mnogo puta
govorio kao djetetu.
Često mi dolazi u snu,
a kad se probudim osjećam
novu snagu i novu hrabrost.
Prije nekoliko dana imala sam san [15.10.1932.].
Gledala sam Karlstein,
svaki detalj tog dvorca,
gledala sam ga dugo....
Tu se otvori dobro skrivena soba,
u kojoj sam vidjela velike knjige,
lijepo uvezane u tkaninu,
koja je bila oslikana divnim cvijećem.
Imena koja sam mogla pročitati u snu,
bila su ispisana zlatnim slovima.
Također sam znala, da se u njima
može pronaći najdublja mudrost.
Vidjela sam lik kako lebdi nad Karlstein-om.
Znala sam, da je živ,
iako se činio nepomičan,

obavijen tamom.
 Tada sam čula glas
 koji mi je rekao:
 'Ne vidiš Václava,
 nego velikog Karla koji lebdi nad svojim dvorcem'.
 Iskustvo mi se tako duboko urezalo u srce,
 da sam morala prekrížiti ruke na prsima.
 Onda sam se probudila i pomislila na tebe.
 Tako je snažno u duši ostala ova slika,
 koja je bila stvarnija,
 nego što se ikada može doživjeti osjetilima.

JA: Veliki Karlo iz kruga Přemyslovny
 imao je sklonost tražiti duh.
 U njemu je živjelo sjećanje,
 koje ima svoje podrijetlo u misterijima drevne mudrosti.
 Uzor mu je bio Václav-Přemysl.
 Dvorac, koji je sagrađio,
 pokazuje koliko je duboka bila njegova vizija duha,
 koju je donio sa sobom
 iz prethodnih života u sadašnji.
 Naš veliki duhovni učitelj nam je rekao:
 Zlatna kapela Svetog križa
 na najvišoj točki dvorca
 potpuno je svjesna imitacija
 dvorca svetog Grala
 kakav stoji u duhovnim svjetovima.
 Bratstvo Rosae et Crucis
 primilo je Karla u svoj duhovni red.
 Tako bi mogao toliko učiniti
 za ovaj grad-prag. - - -
 Neka ružin križ koji ti predajem,

bude simbol pravog života.
Neka vaš napor traženja istinskog puta do zemlje duha
nikada ne prestane.
Velikog učitelja današnjeg doba,
želio bih moliti,
da te zapiše u knjigu
vječne mistike,
kao što je davno prije zapisao mene.
Nijemac i Slavenka,
ujedinjeni ovdje stojimo s obećanjem,
da ćemo služiti objema narodima.
Da jednom budu složni,
kako nalaže svjetski plan,
čemu su težili Václav i Jindřich.
A kad napustimo ovaj zemaljski plan,
to obećanje veže nas još većom snagom.
Tada će snaga djelovanja
na Zemlji bili velika,
kada se ponovno vratimo.

Maña: Križ s ružama

uzimam iz tvojih ruku.
Neka me podsjeća,
da uvijek u svojoj duši
čuvam Kristove riječi ljubavi.
Želim ti dati vječnu duhovnu odanost,
a naša želja
za slogom bratskih naroda
neka bude jamstvo
nedjeljivosti duhovnog sjedinjenja
nas dvoje,
u službi Mihaelu,

uz njegovu pomoć.

Iz kapele izlaze u hram i zaustavljaju se pred kraljevskim grobnicama.

JA: Habsburg, Luxemburg, njegove žene,
kralj Juraj od Poděbrada!
Ovdje leže ujedinjeni
u crkvi svetog Vida,
mučenika i velikog iscjelitelja.
Suprotnosti su nestale,
Rim ih smatra hereticima.
Međutim, oni su bliže
pravom kršćanstvu,
nego što to Rim može prepoznati.
Kao poveznica u tijeku vremena
kao da stoje na putu spoznaje
u prostoru grada-praga.
Ovdje stoje Václav, Karlo
i čuvaju stražu,
da romanizam
ne pobijedi pravo kršćanstvo,
dok veliki učitelji ne siđu
na Zemlju, da obnove kulturu,
koja će tada moći niknuti
iz ovih bratskih naroda.

Maňa: Njihove duše nas gledaju s visoka.
Mislimo na njih bez prestanka
i vraćamo se na ovo mjesto.

Neka znaju,
da nisu zaboravljeni
od ovozemaljskih ljudi.

JA: Vi braćo svi!,
prošlih, sadašnjih i budućih doba,
primite nas u svoju sredinu
da radimo na izgradnji hrama čovječanstva.

Preobražaj, studeni 1932.

U pozadini dvorac Krivoklát (Pürglitz). Isti ljudi kao na prethodnoj slici, sjede na klupi i razgovaraju.

JA: Meni je to bio znak nepokolebljivih zakona
 koji su nas spojili,
 to da ste tako brzo i sigurno
 pronašli knjigu mojih predaka
 iz arhivskih knjiga.
 Veliki glasnik našeg vremena
 govorio je o ovom spisu,
 rekavši da je to prvi zapis
 o budućem socijalnom poretku,
 zajednici među ljudima,
 koji se može spoznati,
 tek kada ljudi nađu odnos s onim silama,
 koje su nadosjetilne.
 Hodočasnik na alkemijskom vjenčanju,
 spoznati će osobu prema njenoj biti,
 koja stvarno u njoj živi.
 Tada će se moći dogoditi, ono što se mora dogoditi.
 Potpuno je drugačija slika,
 koju nam priroda pokazuje,
 od slike socijalnog poretka.
 Međutim, nadosjetilne sile prirode,
 usko su povezane sa silama,
 koje mogu stvoriti novi ljudski poredak.

Maña: Taj majstor Ružinog križa
 bio mi je blizak u danima,
 nakon naših zavjeta koje smo zajedno položili

u crkvi svetog Vida,
u Václavovoj kapeli.
I ne tako davno noću,
slika mi je došla pred dušu,
i u njoj se odvio doživljaj,
u toj slici,
koji me pogodio duboko u dušu.
Tako mi je to teško, ispričati riječima,
koje su u životu banalne.

JA: Međutim, pronaći ćete pravi oblik,
kada snaga ovog iskustva
odjekne u vašem srcu.
Želim stajati uz tebe u ljubavi.

Maña: O ti, moj veliki prijatelju,
zajedno smo stajali,
čekali u jednom dvorcu.
Bio je to duhovni dvorac svetog Grala.
Oboje smo bili tako mladi,
ne kao što je mladost poznata čovjeku
u zemaljskom tijelu.
Tako je neosoban bio sadržaj
koji se ukazao našim dušama.

JA: Donijeli ste ga sa sobom
u običnu svijest zemaljskog budnog života
kao sjećanje.

Maña: Ali ti si bio važniji od mene u tom iskustvu;
čak i ako je nestalo iz tebe kad si se probudio.
Očekivali smo da će se dogoditi nešto silovito.

Ugođaj je bio tako svečan i ozbiljan.
U gotičkoj dvorani, nadsvođenoj i kružnoj,
bili smo u njezinu središtu.
Bilo je tu i drugih ljudi.
Netko je kucao na vrata.
Da ih otvoriš, otišao si tamo.
I pričao si s nekim,
pa si mi se vratio,
oči su ti sjajile,
a bio si tako ozbiljan.
'Netko' je trebao doći.
I započne nešto što će sve promijeniti.
Međutim, niste mislili
da je trenutak tako blizu. - -
Vrata su se otvorila i netko je ušao.
Oči su mu sjale dubokim mirnim svjetlom.
S njim su ušla još dva čovjeka.
Svaki od troje iz daleka, ali svaki s druge strane svijeta.
Onaj s zvjezdanim očima je govorio.
Govorio je u stihovima poput pjevanja,
i zvučalo je kao da pjeva.
To ide duboko u srce.
Svi su ljudi u tišini slušali,
prekrasan ton njegovih riječi.
Ali mi smo iz tih riječi
čuli više nego drugi.
Oni nisu znali tajnu,
koju nam je rekao
i mogli smo razumjeti.
Jedan od njih nosio je dvije zlatne svjetiljke,
načinjene
od živog zlata Sunca.
Onaj sa zvjezdanim očima

obratio ti se svojim tajnim riječima,
i dok je govorio,
u jednoj svjetiljci su se zatvorila
troja vratašca,
jedna za drugim.
Svaka zlatna vrata, koja su se zatvorila,
značila su jedan zadatak koji se dogodio,
od strane osobe,
pozvane da to obavi.
Na drugoj lampi su se samo jedna vratašca zatvorila,
a sada je na vama bilo,
da izvršite zadatak,
koji neće biti lak,
koji će uvelike promijeniti sve puteve.
Put kojim ste trebali krenuti,
nije bio nov.
Došao je iz prošlosti.
Bilo je kao lancem privezan
za sadašnjost i budućnost.
Zadaci, koje ljudi vjerno nose,
da vode ljude u svijetlo
za tim jedinim ciljem.
Govorili smo očima.
Tada sam te molila - -
mogu li poći s tobom.
Moj život, koji sam do sada živjela,
bio je poput glazbe iz daleka.
Sve, mi se činilo
kao odraz u vodi
bića, koje hoda obalom.
Željela sam ići s tobom i pomoći,
baš kao u prošlosti.
Moj zahtjev je odobren. - -

Onaj sa zvjezdanim očima
s ljubavlju nas je gledao oboje.
Bilo mi je dopušteno ----

JA: Rekla si mi ubrzo nakon,
našeg prvog susreta,
da znaš
da si nekoć živjela sa mnom
u drevnoj zemlji Egiptu.

Maña: Sada će se putovi
zbrkano križati,
zemaljske sudbine će to donijeti,
ali duhovno ćemo ostati
povezani za sva vremena.
Bilo je u toj slici još mnogo toga,
što nisam mogla izgovoriti
u svakodnevnom govoru,
ali to iskustvo nikada neće izbljediti iz mene.
Bio je to početak
moćnog pokreta,
i duboko dišući
bila sam njime zahvaćena.

JA: Uvijek ćemo biti tako bliski,
kako vam je iskustvo reklo.
Svečanost u Václavovoj kapeli,
pod zaštitom sv. Vida,
koju smo izveli zajedno,
djelovala je na svjetove duha,
potvrdila naše obećanje.
Mihael je utisnuo, svoj pečat

na našu volju.

Vi donosite odgovor

kroz svoje iskustvo.

Naći ćemo se opet,

kad nas probude

zvona na prijelazu stoljeća.

Boriti ćemo se za istinu protiv volje mraka.

Ludwig Polzer-Hoditz s prijateljima u Pardubicama, 1933. Zadnji red s lijeva na desno: Rudolf Herman, Anton Geryser, pukovnik Dohnal, Miloš Brabinek; srednji red: Karolina Geryser, Maňa Brabinek; prvi red: Marie Brabinek, Ludwig Polzer.

Slika 9.**proljeće 1935.**

Pardubice. Posvetna soba u kući A. G. [Antona Gerysera]. Neki prijatelji u razgovoru: M. B. [Miloš Brabinek], A. G. [Anton Geryser], L. Pr. [Ludek Prikryl].

JA: Kraj Odbora u Dornachu je neizbježan,
kojeg je postavio veliki učitelj,
pošto je na sebe preuzeo teško breme,
sam da preuzme predsjedanje Društvom.
Kad je ponovno uspostavljeno,
kao što je po volji svijeta
trenutno bilo nužno.
Ezoterno je stavljeno u prvi plan.
On je ovaj Odbor nazvao ezoternim.
Ubrzo se pokazalo,
da je otpor živio u nekim srcima;
neki su se osjećali zapostavljeno,
koji su prije bili na položajima.
To je nakon njegove smrti
izašlo odmah na svijetlo.
Osnivanje Mihaelove škole,
naklonost gospođi Wegman u tome
probudilo je ogorčenje u nekim dušama.
Novo osnivanje je bilo tako neshvaćeno!
Glas sudbine je zanemaren.
Nakon godina svađe, sada žele,
jer rukovoditi je nemoguće,
gospođu dr Vegman i dr. Vreede
maknuti iz Odbora.
Takva odluka bila bi najava
kraja Društva.

Preostala trojica također će biti zahvaćeni borbom.
Tako Društvo ne može
živjeti dalje s torzom Odbora.
Ezoterična osobina bi bila ugašena.
Pokret, on je neuništiv,
društvo na Zemlji nije.
Učitelj će ga ostaviti,
kada se ne može održati.
Od sada će voditi samo pojedince.
Uvjeriti Steffena da povuče zahtjeve,
uzalud sam se trudio.
Nesiguran je, ne može se nametnuti.
Međutim, želim govoriti protiv toga.
Iskustva zadnjih godina,
vlastito duhovno školovanje tako vam blisko
naučilo me kako djelovati.
Ovdje sam među vama uvijek nailazio na razumijevanje.
Pa sam došao, pomoć moliti.

M. Br. Znamo kako je veliki učitelj cijenio Wegman.
Kao liječnika i vjernog duhovnog učenika.
I mi joj želimo ostati vjerni,
i podržati je.

A. G. Želim da znaš, da tvoju odluku,
za Wegman, Vreede,
srdačno pozdravljamo.
Uvijek smo vjerovali onome što radiš,
to želimo i u ovoj situaciji.
Moj posao mi ne dopušta da putujem
ali mnogi će vas pratiti.

M. Br. Ja ću putovati s tobom

I pobrinuti se da i drugi učine isto.

L. Pr. Znam, koliko naših praških prijatelja misli,

uvijek su uz Odbor kao cjelinu,

bez rezerve ukazuju povjerenje.

Ako nije ujedinjen,

povjerenje će nestati.

JA: Ovdje smo ujedinjeni u intimnom krugu,

tako da vjerojatno mogu govoriti o iskustvu
koje sam nedavno imao.

Ispred mene je noću bila slika:

u dvorani s praznim stolicama

naš učitelj za govornicom.

Stajao sam preko puta njega u sali.

Obratio mi se:

'Poznajete li isusovca koji remeti Društvo?'

Nisam mogao dati nikakav odgovor

i rekao: 'Ne'.

Iskustvo je ostalo jasno u budnoj svijesti.

Sada se osjećam dužnim djelovati.

I učinit ću to protiv većine. -

Zatim je prošlo nekoliko dana,

i od njega je došla nova opomena:

'Trebali biste se odmah javiti za riječ'.

Sutradan sam poslao

Telegram Steffenu: 'Govorim protiv'.

A. G. Vaše brzo, sigurno djelovanje

povećat će naše samopouzdanje,

da naš rad ovdje s vama

ni u kojem slučaju neće patiti.

Naprotiv, pokazat će se jačim.

Dora Schenker

Dio dvorca u Mariensee gdje je Polzer napisao govor koji je održao na uskršnjoj općoj skupštini 1935.

Slika 10.**svibanj 1935.**

Seoska kuća u blizini šume. Gospodarstvo u vlasništvu gđe D. Sch. [Dora Schenker]. Gospođa D. Sch. razgovarajući na klupi u vrtu.

JA: Kongres Zapad-Istok u Beču bio je vrhunac

javne djelatnosti velikog učitelja.

Kao bacanje rukavice

bilo je njegovo djelo za vladajuće moći,

koje se okreću protiv duha.

Tada smo se prvi put sreli.

To je puno značilo za ono što je uslijedilo.

Tako ljubazno otvorila si mi kuću,

to je tada za mene postao dom.

Našao sam mir za svoj rad,

za pripremu predavanja.

Toliko si pisala za mene,

kad sam ovdje napisao svoju knjigu

o misteriju Srednje Europe.

Od tada je prošlo dvanaest godina.

Osvrćem se na to vrijeme sa zahvalnošću.

D. Sch. Svidjelo mi se sve to raditi,

može se puno naučiti.

Približio mi se duhovni život,

kojeg bi mi bilo teže slijediti sama.

Jer me upravljanje imanjem

držalo na drugom mjestu.

Što ste donijeli sa svojih putovanja

sa mnom podijelite

u mojem mirnom krajoliku.

JA: Težak udarac u zadnje vrijeme
pogodio me, slično kao u ljeto 1917.
Nekoć zabrinutost za carstvo.
Sada briga za Društvo.
Već sam ti ispričao
do čega je došlo u Dornachu,
i što se sad dogodilo.
Odbor koji je imenovao veliki učitelj,
on više ne postoji.
Pokušao sam učiniti, što sam mogao,
spriječiti katastrofu.
Tisuću sedamsto ljudi
ispunilo Goetheanum
za ovu Opću skupštinu,
gledalište i bina
bili potpuno zauzeti.
Vrijeme je namjerno ograničeno.
Da mi nije prije 14 dana
podsjetnik stigao u noći,
da se na vrijeme prijavim,
ne bi bilo vremena za mene,
da kažem ono što sam htio reći,
iako se to nije moglo spriječiti.
Morao sam malo duže govoriti,
jer je pozamašan 'memorandum',
izdan kao podrška prijedlozima.
Morao sam se okrenuti protiv njih.
Prvo sam mislio da će biti teško,
govoriti protiv volje većine.
Bilo je vrlo čudno,
koliko je bilo lako.

Osjećao sam podršku slušatelja.
Na trenutke je počeo i pljesak.
Većina je tek izgrađena,
vezana za autoritet. -
Skup je ubrzo zatvoren.
Poslijepodne smo se konzultirali.
Tamo se govorilo agresivno na osobu,
uglavnom otrovni jezici protiv mene.
Ali osjetio sam zadovoljstvo pobjede
male manjine.

D. Sch. Drago mi je da je tako ispalo.

Učinili ste uslugu velikom učitelju.

JA: Mnogi su mi zahvaljivali na mojoj hrabrosti.

Stiglo je pismo iz Engleske od Dunlopa,
poziv za sljedeću ljetnu školu.

D. Sch. Veliki je učitelj morao nužno

donijeti znanost duha u Englesku.

U njegovim zadnjim godinama,
tako je često ondje predavao.

Sada ćeš i ti tamo
možda češće raditi,
tamo zastupati
pravu Srednju Europu.

JA: U noći, koja je uslijedila nakon ovog dana,

napola budan, sanjao sam:

stajao sam na visokom željeznom tornju
s nekima, koje nisam prepoznao.

Strašno nevrijeme zahvatilo je Zemlju.

Toranj se zanjihao, ali nije pao.
 Zatim smo se opet našli na Zemlji.
 I iz grmljavine čuh glas:
 'Primljeni ste u uži krug'.

D. Sch. Vaš rad će i dalje cvjetati
 Usprkos svom nasilju.

JA: Učitelj mi je dao sve ovlasti.
 Dakle, slobodan sam postupati kako hoću.
 Nadam se da će ipak moja sudbina biti
 dati nekoliko godina života,
 vjerno posvećen zadatku.
 Meni je to značajno,
 u ovoj velikoj sudbini
 računajući s brojem od 33 godine,
 učitelj je govorio o njihovoj važnosti.
 Godina 1869. bile je sudbonosna
 kroz posljednji vatikanski koncil.
 Proglašena je papinska nepogrešivost
 stvaranjem autoriteta većine.
 Opća skupština bile je odraz ovog koncila.
 33 godine kasnije [1902] počelo je
 djelo velikog učitelja.
 I opet 33 godine kasnije,
 1935, sudbonosna odluka!
 Moj život ide ukorak
 Uz ove godine.
 Rođen sam u Pragu 1869,
 i 2 puta 33 godine kasnije
 kada je moja djelotvornost na vrhuncu,
 kroz službu, uz njegovu pomoć,

koju je glasniku Mihaela bilo dopušteno da mi priušti.
Ne bih s tobom ovako razgovarao,
da ne znam,
da sam dobro učinio.

Tannbach, u blizini Linza

Slika 11.**23. travnja 1939. godine**

Tannbach, ispred dvorca.

JA: Kako sam sretan,
 što ovdje s tobom slavim svoju sedamdesetu.
 U svojoj mladosti nisam mislio
 da ću ovako dugo živjeti.
 I to dugujem njemu.
 Sa zahvalnošću se osvrćem,
 na ovih sedam desetljeća, od kojih smo četiri
 proveli zajedno.
 Najveće životno blago
 došlo je od velikog učitelja.
 To što si ga i ti vjerno slijedila,
 za mene je najveći dar sudbine.

Berta: Za tvoju svečanost
 napisala sam pjesmu
 i željela bih je reći:
*Svojim lijepim načinom života,
 usko povezan s krugom prijatelja koje si posvuda nalazio,
 obilato i s radošću si uzvraćao ljubavlju.
 No bol te nije zaobišla,
 ozbiljne brige za tvoje najmilije.
 S radošću si shvaćao svoje dužnosti,
 ništa nije moglo omesti tvoju marljivost,
 uvijek si bio spreman za akciju,
 u ovom teškom životnom vremenu.
 A davati je bio tvoj život,*

*neumorno se truditi,
 brineš se za staro i novo,
 vjieran si starom i novom.
 Uvjerenje koje si našao,
 sve mu žrtvuješ bez odlaganja.
 Dugujem ti više nego drugima,
 za sav dug život,
 koji smo dijelili zajedno.
 Rado bi da možeš izliječiti svu bol.
 Ovdje pred tobom klečim,
 ne mogu ti se odužiti za tvoje darove.
 Uzvišen iznad prostora i vremena!
 Neka te Krist obilno napoji,
 a ti, službeniče čovječanstva,
 radosno počivaj u Njegovom naručju! (Nespretan prijevod.)*

JA: Uvijek si bila tako nesebična i skromna,
 tvoju sposobnost pisanja poezije
 veliki je učitelj cijenio.
 Uvijek s radošću moram pomisliti,
 kako se jedna tvoja pjesma
 slučajno pojavila
 u 'Goetheanumu'
 kao božićni dar dr. Steinera.
 Ti si mu to dala
 i on je to zapisao u svoju bilježnicu
 iz koje je onda
 ušlo u 'Goetheanum'.
 Nije ispravno reći:
 'Klečim jedna pred tobom'.
 Dugujem ti puno, puno.

Berta: Današnji događaji,
ozbiljno govore
o budućnosti, koja je pred nama.
Količina posla, koja je već tako velika,
narasti će neizmjereno.
Teško mi pada na dušu.

JA: Povjerenje, trebali bismo ojačati.
Pomoć će doći iz duhovnih svjetova.
Duše nas iz sfera gledaju odozgo.
Današnji dan mi je dao priliku,
da se osvrnem na život.
Preda mnom je tada stajala tako snažno
draga duša tvog strica Wlaska.
Duboko skriveno u njemu,
bilo je mnogo toga od velike važnosti za mene.
Nikada nije mnogo govorio,
ali s vremena na vrijeme je izlazilo na vidjelo.
Njegova žena i njegova kuća
s ljubavlju su mi zamijenili tvoje roditelje,
jer sam mu s ljubavlju bio odan
kao mom prvom pukovniku.

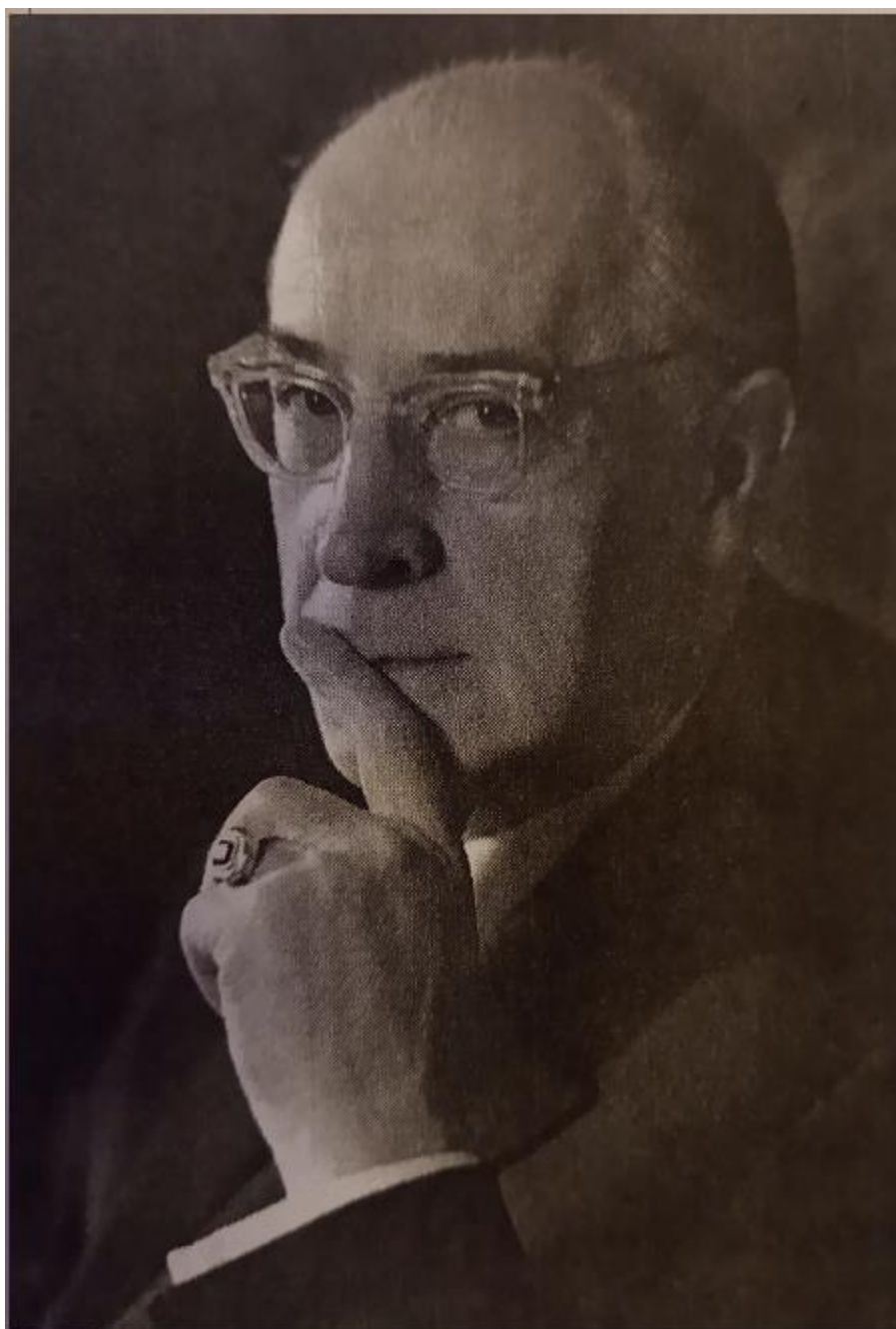

Julie Klima

Slika 12.**bez datuma.**

U pozadini dvorac Karlstein kao duhovno iskustvo. U lječilištu u Badenu kraj Beča, sam. Nekoliko dana nakon smrti gdje Julie Klímové.

JA SAM: Tako je otišla kući,
vjerna prijateljica, Julie Klímová,
njezinom je sudbinom bila tako povezana
s mojom, kao malo tko.
Došla me je vidjeti u Pragu
po prvi put, i odmah sam znao,
da će vjerno i predano sa mnom
slijediti velikog učitelja.
Uvijek je bila u velikom prijateljstvu
sa mnom, a također i s Bertom.
Imala je ozbiljnu viziju jedne noći,
ubrzo nakon našeg prvog susreta.
Pred njenom budnom dušom
stajala je slika iz starorimskog doba:
Ja vozim kvadrigu u cirkusu,
ona je u kočiji do mojih nogu, voli me.
Rekla je to s velikom jednostavnošću.

Paul Michaelis, oko 1965

Slika 13.**prosinac 1942.***Sanatorij Wiesneck.*

JA: Uskoro će biti tri godine,
otkako si tako iznenada morala napustiti
Tannbach, svoj voljeni dom.
Ovdje si našla njegu
i povremeno liječenje.
Tvoja mi je bolest bila velika zagonetka.
Došla bi, ostavila te, i uvijek se vraćala.

Berta: Tako će vjerojatno biti zauvijek,
nije mi suđeno potpuno ozdravljenje.

JA: Uvijek iznova moram reći,
da nikada nisam izgubio vjeru,
bolest doživljavam kao test.

Berta: Puno sam griješila.

JA: Nijedan čovjek nije bez mane.
Ne treba gledati samo svoje greške.
Tvoj je život bio tako bogat i lijep.
I ovdje se uvijek možemo ponovno vidjeti.
Ovdje sam već proveo toliko vremena,
što nigdje drugdje ne bi bilo moguće.
Ovaj put, vjerujem,
mogu razumjeti sudbinu.
Značajno nedavno iskustvo

dalo mi je to razumijevanje.
To je povezano s takozvanim ratom,
s brigama koje je on donio.
Slike su se pojavile u mojoj duši
i bio sam ponukan da pišem.
Stara briga za carstvo od ljeta 17.
natjerala me da napišem dramu
o nesretnom prijestolonasljedniku.
Osjećao sam da bih trebao pomoći njemu
i njegovoj majci carici.
Tada sam upoznao prijatelja s kojim,
kako sam otkrio,
dijelim najdublju duhovnu vezu.
Tebi to dugujem!
I gubitak drage nam domovine
vidim kao nužan za našu sudbinu.
Budućnost će to sigurno potvrditi.
Moj dragi prijatelj P. M.
mi je napisao pjesmu nakon što je zapisao te slike,
govoreći mi,
da sam učinio pravu stvar
i učinio čin ljubavi.

Sonet od Paula Michaelis**o mojim dramskim slikama 'Priestolonasljednik Rudolf'**

Za tebe to nije bilo san dokolice,
nije bila konstrukcija igre misli,
koja te sačekala iz tvog života,
bila je sudbina, koja je snažno povezana s tobom.

Ali ti si nadvladao litice,
a opasnosti, bilo je puno oluja,
ali oni što vjerovali su u jedan cilj -
našli su smrt samo kao vrata.

U krivu su bili oni koji sada kao slijepci lutaju svjetovima,
gdje samo znanje osvjetljava put
a djela ljubavi smatraju se ispunjenjem.

Dok tvoje djelo ne uđe u njihovu noć.
Tada će u duhovnoj hladnoći nastati toplina
i pred svijetlom ljubavi, pasti sljepilo.

Mom prijatelju Paulu Michaelisu

Donijela mi je mnoge teške sate
sudbina mojih davnih dana,
šokantno i zagonetno u isto vrijeme
približila mi se.
Sa zahvalnošću za bogat život,
što me povezala s duhovnim učiteljem,
pokušao sam podnijeti, razumjeti
s nužnim povjerenjem.
Onda kad sam te ovdje sreo,
neke su stvari postale jasne i prijateljske.
Uskoro sam znao, da te trebam sresti,
prije nego sadašnji život dođe kraju.
Prijateljstvo, koje nas je tada povezalo,
donijelo je mnogo sretnih trenutaka.
Bogatstvo tvog unutarnjeg života
obradovalo me u ozbiljno vrijeme.
Iskustva mog duhovnog školovanja
nakon smrti velikog glasnika,
preko tebe su dobila novu sigurnost.
Sve više spoznajem,
kako je želja velikog učitelja,
bila naš susret.
I za budućnost plodan
trebao bi i dalje biti.
To je nada, koja me sada ispunjava.
Drame i duševne slike
koje pišeš u nizu,
time si služio volji svijeta,
radosno potvrđeno od strane velikog učitelja,
u službi znanosti duha. -

Odbacivanje rimske vlasti
utisnuto je u tebe sudbinom, kao i u mene.
Sjena Rimskog carstva mora otići,
ne smije opterećivati budućnost Europe,
niti je drugi smiju prihvatiti.
To je osnova naših duša.
S time misliš na budućnost
i u isto vrijeme si učenik Mihaela.

Wiesneck, 6. prosinca 1943.

O drami 'Ljeto 17.' Paula Michaelisa

'Politika nije pravni problem!'
Tako mi je rekao veliki učitelj,
kad sam od njega preuzeo dužnost posredovanja
mirovnog memoranduma Caru.
Moj brat je trebao biti donositelj.
Zabrinutost za imperij,
koji je bio dom mnogim lozama,
svijest o odgovornosti živjela je u mojoj duši
mjesecima, koji su uslijedili.
A preda mnom je ležalo slomljeno carstvo,
pokušaj s Habsburgom je propao,
onda mi je učitelj pokazao nove načine,
kako je volja svijeta zahtijevala.
Kad sam već bio pri kraju života
upoznao te i naša povezanost je pokazala,
razumio si, što će me
pokretati još i nakon smrti.
Onda si napisao,
vođen i nadahnut velikim učiteljem
dramu 'Ljeto 17'.
Vlastita ti je sudbina dala priliku,
utvrditi razloge neuspjeha.
Tako si ojačao moj osjećaj i razumijevanje
i onima koji dolaze dao dokument.
Duše u sferama će također znati,

kako se može pomoći zadatku.
One će znati spustiti,
kamen temeljac u srca,
i naći će načina,
da se formira oblast na Zemlji
kao most naroda od zapada prema istoku. -
Sudbinski usko duhovno povezani
pogledajmo u budućnost,
u kojoj će se ispuniti
ozbiljne riječi velikog učitelja,
koje znanstvenicima i tehničarima,
kroz duh elemenata govori:
'Duhovni svjetovi moraju pući,
da ne bi djela vašeg vremena
donijela pustoš i vječnu smrt'.

Komentari

Slika I.

- *prijateljstvu vašeg brata s carem*: Arthur Polzer (1870-1945) bio je u proljeće 1917. šef kabineta cara Karla I.
- *Grof Otto Lerchenfeld*: (1868-1938) Upravljaio imanjem Kofering, kod Regensburga. Otac euritmistkinje Sophie Lerchenfeld (1900-1951).
- *sklapanju Brest-Litovkog mira*: 9. veljače 1918. sklopljen je separatan mir između carskog režima i Sovjeta. Spominjanje u srpnju 1917. mora biti pogreška u Polzerovom sjećanju.
- *oklijevanje*: Arthur Polzer je predao memorandum caru tek poslije njegove ostavke, koja je bila rezultat intriga, u jesen 1917.

Slika II.

- *Želim ti reći nešto o tvom ocu*: Julius Ritter von Polzer (1831-1921) bio je genij-inženjer i poslije ranog umirovljenja, posvetio se matematici i duhovnoj znanosti. Poveo je sina Ludwiga na prvo predavanje Rudolfa Steinera koje je ovaj čuo, 23. studenog 1908.

Slika III.

- *Na Novu godinu prvi put smo se sreli*: Berta Kotz von Dobrz (rođena 1879.) i Ludwig Polzer, prvi put su se sreli za Novu godinu 1900. u Pressburgu. U proljeće su se zaručili, a 12. rujna su se vjenčali u bečkoj Votivkirche. Berta Polzer umrla je 24. srpnja 1945, istog dana kada i Arthur, brat Ludwiga Polzera.

Slika IV.

- *kada nas je posjetio ovdje na našem imanju*: Rudolf Steiner je s Marijom Steiner, lipnju 1918. posjetio imanje Tannbach, gdje je održao svečanu posvetnu ceremoniju.
- *Ivanovoj građevini*: izvorni naziv za prvi Goetheanum. Zgrada je prvotno planirana za München, i trebala je služiti izvođenju Misterijskih drama, u kojima se jedan od glavnih likova zove Johannes Thomasius.

- *malo prije nego što je preminuo*: Polzer je Steinera posjetio zadnji put 3. ožujka 1925, u njegovom ateljeu.

- *gromoglasni glas kako doziva: 'Hadriane'!*: slika miru sklonog cara Hadriana (76-138) izlazi kroz samospoznaju na površinu svijesti. Kao što je Polzera tištila briga za monarhiju, tako je i Hadriana za carstvo. Pošto je Hadrianu 1. siječnja 138. godine umro sin, on saziva ugledne senatore i objašnjava im zašto cara ne treba naslijediti vlastiti sin. Također određuje Antonija Pija za svog nasljednika, i njemu sugerira da kao nasljednika izabere Marka Aurelija. Tako je imao izravnog utjecaja na izbor dva najbolja rimska cara.

- *od Gregoroviusa*: Knjiga o kojoj se radi je: 'Sjaj i propast Rima - slika rimsko - grčkog svijeta za vrijeme cara Hadriana', od Ferdinanda Gregoroviusa.

- i u njoj sam našao opisanu sliku: Gregorovius na 145. strani svojeg djela (izdanje Berlin 1932.) piše: 'Nakon što je Car obišao svoje carstvo, našao se opet u carskoj palači, umoran, ostario i bez radosti. Gradio je svoju vilu na Tibru, gradio je vlastiti nadgrobni spomenik. Njegov životni zadatak je završen. Sve je više bolestan i to mu zagorčava egzistenciju. Sve mu je veća briga, da Rimu da nasljednika; jer kao i carevi prije njega, osim Vespasiana, nije imao biološkog nasljednika.'

Slika V.

- *i njegovo nezadovoljstvo*: Otto Lerchenfeld je u početku bio nezadovoljan prijateljstvom Ludwiga Polzera i njegove kćerke Sophie.

Slika VI.

- *Otac*: Alfred Zeiβig (1881-1957), antropozof, zubar, otac Theodore Zeiβig.

- *zvanom Korvin*: Mađarski kralj Korvin (1443-1490), češki kralj Podiebrad (1420-1471), njihova hrabra borba protiv Rima živo je skicirana. Na njih gledamo kao na nositelje duhovne struje Zaratustre za budućnost dvaju naroda koja izgledaju nespojiva. U ovoj slici se pojavljuje Polzerova intimna povezanost s mađarskim narodom, s češkim slavenskim narodom.

- *a Friedrich nije mogao u njegov grad*: Habsburški car Friedrich III, otac Maximiliana I, od mađarske je protustrane proglašen za rivala Korvinu; Friedrich se 1462 odrekao prava na mađarsko prijestolje. U kasnijim borbama protiv Friedricha, nakon kojih je Korvin zauzeo Beč, Friedrich je Beč morao napustiti; svoju rezidenciju je preselio u Linz do Matijaševe smrti (1490).

- *Kći Podebradskog*: Ljudmila.
- *Ova žena iz Napulja*: Beatrix von Neapel, 1477. udana za Korvina.
- I ta struja sudbine povezana je s imenom Stjepan: Papa, mučenik. Umro 2. kolovoza 257.
- *U tom nizu stajao je i veliki ugarski kralj*: Stjepan I. (oko 975-1038) 1001. proglašen je za prvog mađarskog kralja.
- *Sveti Vid*: mučenik. Jedna ruka Vida kao relikvija, poslana je u Prag, kao poklon njemačkog cara Heinricha II. Ta crkva kasnije postaje katedrala svetog Vida.
- *Václav*: 903. godina. U Bohemiji je vojvoda bio ubijen od svoga brata; njegovi ostaci prenijeti su u crkvu sv. Vida.
- u legendi o Libuši: legendarna osnivačica Praga.

Slika VII.

- *Veli Lošinj*: Jadranski otok blizu Istre.
- *ponio sam sa sobom Povijest Palackog*: Jedna od pet knjiga 'Povijest Bohemije' od Čeha Franza Palackog (1798-1876).
- *Godina tisuću četiristo pedeset osma*: Polzer je pogrešno premjestio događaje u 1459. Vidi sljedeću napomenu.
- jer je ta godina značajna: U visokoj dobi 1459. bio je Christian Rosenkreutz iniciran, kao što je opisao u knjizi o '*Alkemijskom vjenčanju*' Johann Valentin Andreae.

Slika VIII.

- *nego velikog Karla*: Karlo IV. (1316-1348). Rođen u Pragu, kasnije postao car, osnovao je praško sveučilište i izgradio dvorac Karlstein, čija arhitektura, naročito kapela, svjedoče njegovoj duhovnosti.
- *čemu su težili Václav i Jindřich*: Pored vojvode Václava misli se na Heinricha I, zvanog Vogler (876-936), stvarni osnivač njemačkog carstva. 928. Heinrichova vojska napredovala je do Praga. Palacky (Svezak I) piše o ovom budućem njemačko-slavenskom zajedničkom djelovanju: "Böhmen, koji još nije imao svog biskupa, sada može samo iz, i preko Njemačke dobiti svećenike i propovjednike Evanđelja, a time i baštiniti sve dobrobiti kršćanske europske civilizacije (...) vojvoda Václav (...) drži se čvrsto

Heinricha I, i u toj privrženosti ne dopušta da mu zapovijedaju ni nezadovoljnici njegove zemlje ni bliski rođaci".

- *Luxemburg*: Otac Karla IV, bio je Johann von Luxemburg.

- *njegove žene*: Karlo je imao 11 djece sa 4 žene.

Slika X.

- *Kongres Zapad-Istok*: Održan je između 1. i 12. lipnja 1922. Otvorio ga je Ludwig Polzer-Hoditz.

- *o misteriju Srednje Europe*: Polzer je 1928. objavio svoje djelo 'Misterij Srednje Europe'. Kao posljedicu nesporazuma sa Marijom Steiner, naredio je da se poslije prodaje oko 600 komada djelo povuče iz prodaje i uništi.

- *Stiglo je pismo iz Engleske od Dunlopa*: Daniel Nicol Dunlop (1868-1935), generalni tajnik antropozofskog društva u Britaniji, umro je 30. svibnja 1935. par tjedana nakon isključenja engleskog Društva. Polzerov govor vidio je u prijevodu Georga Adamsa Kaufmanna.

- *poziv za sljedeću ljetnu školu*: Polzer je putovao 1935. u kolovozu na ljetnu školu u Harrogate i tamo je govorio.

Slika XI.

- *draga duša tvog strica Wlaska*: Wlasko Kotz von Dobrz bio je Polzerov nadređeni u husarskoj pukovniji.

Slika XII.

- *vjerna prijateljica, Julie Klímová*: umrla dana 25. listopada 1941.

Slika XIII.

- *o nesretnom prijestolonasljedniku*: Polzer je u jesen 1942. svoju nazvao 'Rudolf - prijestolonasljednik Austrije. Duhovno stvarne duševne slike sudbinskog čvora 'Austrija' od godine 1882. do 1889.'

- *Moj dragi prijatelj P. M.*: Paul Michaelis (1903-1974) sam je sastavio brojne drame. Izdavačka kuća Kaspar Hauser, Offenbach, kod Frankfurta na Majni, objavila je neke drame iznova, dramu o Kaspar Hauseru prvi put.